

TASVIRIY SAN'AT FANINI O'QITISHNING INTERAKTIV METODLARI

Sayfullayeva Mahliyo Saxodinovna

Samarqand viloyati Qoshrobot tumani 5-son

B.M.S.Maktabi Tasviriy san'at o'qituvchisi.

Annotatsiya: *Ushbu maqolada ta'lim jarayonida tasviriy san'atning asosiy yo'nalishlari, ta'limning asosiy maqsadlari darslarni tashkil qilishda interaktiv metodlarning ahamiyati haqida so'z yuritilgan. Ayrim mulohazalar bildirilgan.*

Kalit so'zlar: *Ta'lim va tarbiya uyg'unligi, tasviriy sanat, san'at turlari, pedagog mahorati, metod, interaktiv usullar, darslik, amaliy mashg'ulotlar.*

Tasviriy san'at - inson tomonidan yaratilgan vizual asarlar, kompozitsiyalar yoki kompozitsiyalar majmuasi. U vizual ruhiyat, his-tuyg'ular, g'oyalar, fikrlar va ma'nolarni ifodalash uchun ishlatiladigan umumiy atamani anglatadi.

Tasviriy san'at ta'limi quyidagi asosiy yo'nalishlarga ega:

1. Rasmchilik (grafika, rangtasvir, akvarell, temper va boshqalar).
2. Haykaltaroshlik.
3. Me'morchilik.
4. Dekorativ-amaliy san'at.
5. Dizayn (ichki dizayn, texture, modellash, animatsiya va boshqalar).

Tasviriy san'at ta'limining asosiy maqsadlari:

- O'quvchilarning ijodiy va intellektual qobiliyatlarini rivojlantirish.
- Ularning estetik didini shakllantirib, badiiy-obrazli fikrlash ko'nikmalarini rivojlantirish.
- Tasviriy san'at asarlari orqali voqelik, hayot haqidagi bilimlarini kengaytirish.
- O'quvchilarda milliy va umuminsoniy qadriyatlarga hurmat tuyg'usini shakllantirish.
- Ularning kasbiy yo'nalishlarini aniqlashtirishda ko'mak berish.

Tasviriy san'at ta'limi umumiy o'rta ta'lim, o'rta maxsus va oliy ta'lim tizimlarida amalga oshiriladi. U o'quvchilarda kuzatuvchanlik, tasavvur, ijodkorlik, estetik didni rivojlantirib, ularning shaxsiy sifatlarini shakllantirishga xizmat qiladi.

Tasviriy san'at ta'limi quyidagi sabablar uchun ahamiyatlidir:

1. Ijodiy va kognitiv qobiliyatlarni rivojlantirish:
  - Tasviriy san'at ta'limi bolalarning ijodiy va tanqidiy fikrlash qobiliyatlarini rivojlantiradi.
  - Kuzatish, tahlil qilish, yaratish kabi ko'nikmalar shakllanadi.

- Muammolarni hal qilish, qarorlar qabul qilish va innovatsion yechimlar topish qobiliyatlarini oshiradi.

2. O‘z-o‘zini ifodalash va kommunikatsiya:

- Tasviriy san‘at orqali o‘quvchilar o‘z hissiyotlarini ifodalash, fikrlarini bayon qilish imkoniyatiga ega bo‘ladilar.

- Ijodiy faoliyat orqali o‘quvchilar o‘zlarining individual va ijtimoiy jihatlarini namoyish etadilar.

- Tasviriy san‘at asarlari orqali o‘quvchilar o‘zlarini boshqa odamlar bilan muloqotga kirishishga undaydi.

3. Madaniy ongni rivojlantirish:

- Tasviriy san‘at ta‘limi orqali o‘quvchilar milliy va umuminsoniy madaniy merosni o‘rganish, qadrlash va rivojlantirishga yordam beradi.

- Madaniy turli-tumanliklarga hurmat va tushunish hosil qilish ko‘nikmasi shakllanadi.

- O‘zligini anglash, o‘z milliy va madaniy identifikatsiyasini rivojlantirish imkoniyati yaratiladi.

4. Estetik va ma‘naviy yetuklikni shakllantirish:

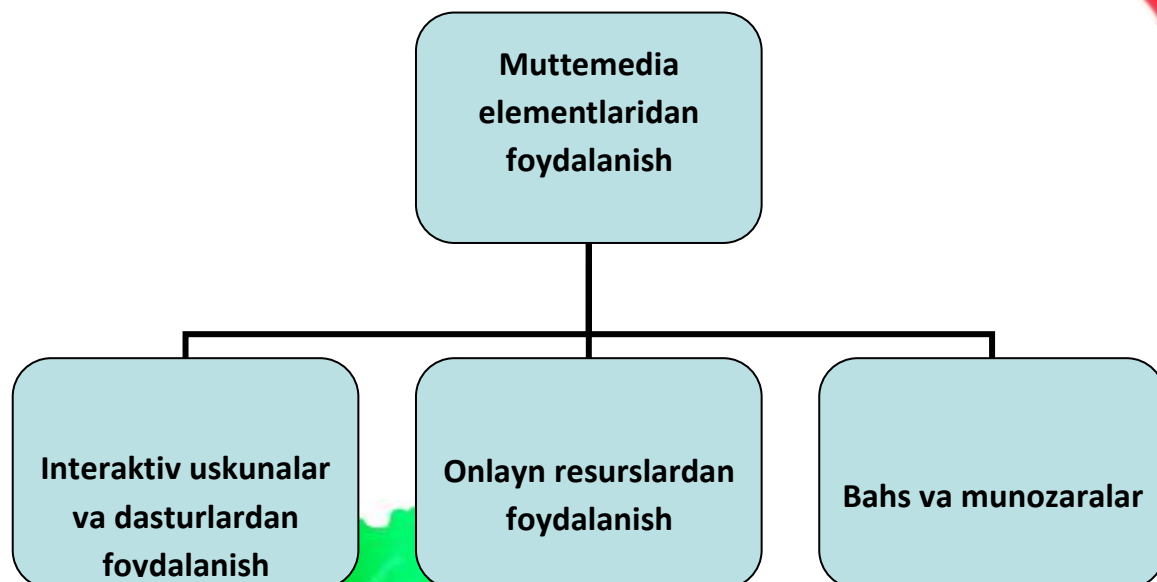
- Tasviriy san‘at ta‘limi orqali o‘quvchilar go‘zallik hissinini rivojlantiradilar.

- Ularning ma‘naviy qadriyatlarini, ma‘naviy ongining shakllanishiga xizmat qiladi.

- Hayotiy muammolarga ijodiy yondashish va muammolarni hal qilish imkoniyati yaratiladi.

Tasviriy san‘atni o‘qitishda og‘zaki bayon etish, savol-javob va amaliy ishlarni tashkil etish va ko‘rgazmalilik usullaridan foydalaniladi. Maktab tasviriy san‘ati kursining o‘ziga xos xususiyatlari bo‘lib, dars jarayonida o‘qituvchi rasm chiziladigan narsa, obyekt voqea-hodisalar yoki o‘rgatilayotgan asar haqida o‘quvchilarga og‘zaki ma‘lumotlar beradi. O‘qituvchi darsning maqsadi va vazifasidan kelib chiqqan holda dars mazmunini og‘zaki bayon etish uslubida amalga oshiradi.

Tasviriy san‘at fanini o‘qitishda interaktiv metodlardan foydalanish quyidagi jihatlarida samarali namoyon bo‘ladi:

Bundan tashqari, o'quvchilarga ijodiy topshiriqlar berish, jumladan, ijodkor yoshlarga rasmlar yoki obyektlar, yangi yechimlar taklif qilish, ularni yangi holatlarda tasvirlash, yangi kompozitsiyalar yaratish kabi usullar o'quvchi ijodiy qobiliyatini o'stirishga xizmat qiladi.

Xulosa qilib aytganda, tasviriy san'at ta'limi o'quvchilarning umumiy rivojlanishi, shaxsiy va kasbiy kamolotiga katta hissa qo'shadi. Bu esa yuksak malakali, ijodkor, ruhan sog'lom yosh avlodning tarbiyalanishiga olib keladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. B.Oripov, A.Turdialiyeu. Tasviriy san'atni o'qitish metodikasi. T.: 1991- y.
2. R.Hasanov, H.Egamov. Maktab tasviriy san'at darslari. T.: 1995- y.
3. R.Hasanov. Umumiy ta'lim maktablarida tasviriy san'at ta'limi konsepsiyasi. T.: 1995- y.
4. R.Hasanov. Tasviriy san'at (1 -7 - sinflar dasturi). T.: 1995- y.
5. R.Hasanov, B.Oripov. Tasviriy san'at (1 -7 - sinflar tasviriy san'atva badiiy mehnat o'quv materiallarini rejalashtirish). N., 2000- y.
24. B.N.Oripov. Predmetlararo bog'lanish. T.: 1985- y.